

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.),

stwierdzam nieważność

§ 1. we fragmencie „prowadzonych przez samorząd gminny” oraz § 2 pkt 2 we fragmencie „dla której organem prowadzącym jest Gmina Trzebnica” uchwały nr VIII/58/24 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 21 listopada 2024 r. w sprawie zasad udzielania Stypendium Burmistrza Gminy Trzebnica dla szczególnie uzdolnionych uczniów szkół prowadzonych przez samorząd gminny.

Uzasadnienie

Rada Miejska w Trzebnicy, powołując się na art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 90t ust. 1 pkt 2 i ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750 ze zm.) – dalej jako: ustawa, podjęła na sesji w dniu 21 listopada 2024 r. uchwałę nr VIII/58/24 w sprawie zasad udzielania Stypendium Burmistrza Gminy Trzebnica dla szczególnie uzdolnionych uczniów szkół prowadzonych przez samorząd gminny – dalej jako: uchwała.

Uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 27 listopada 2024 r.

W toku badania legalności uchwały organ nadzoru stwierdził, że:

– § 1 we fragmencie „prowadzonych przez samorząd gminny” oraz § 2 pkt 2 we fragmencie „dla których organem prowadzącym jest Gmina Trzebnica” uchwały zostały podjęte z istotnym naruszeniem art. 90t ust. 4 ustawy w związku z art. 94 zdanie pierwsze Konstytucji RP, polegającym na modyfikacji norm ustawowych.

Podjmując kwestionowaną uchwałę Rada Miejska w Trzebnicy ustaliła zasady udzielania Stypendium Burmistrza Gminy Trzebnica. W § 1 uchwały Rada Miejska postanowiła, że: „Ustala się zasady udzielania stypendium Burmistrza Gminy Trzebnica dla szczególnie uzdolnionych uczniów szkół prowadzonych przez samorząd gminny, jak również sposób postępowania w sprawie jego przyznania.”, natomiast w § 2 pkt 2 uchwały postanowiła, że „Ilekcioć w uchwale jest mowa o: 2) szkole – należy przez to rozumieć szkołę podstawową, dla której organem prowadzącym jest Gmina Trzebnica.”.

Przepis art. 94 zdanie pierwsze Konstytucji RP stanowi, że organy samorządu terytorialnego oraz terenowe organy administracji rządowej, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Zgodnie z art. 90t ust. 1 pkt 2 ustawy jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. Z kolei w art. 90t ust. 4 ustawy ustalono, że w przypadku przyjęcia programu organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze.

W związku z powyższym sankcją nieważności objęte są zapisy uchwały stanowiące, że adresatami uchwały są szczególnie uzdolnieni uczniowie szkół prowadzonych przez samorząd gminny – Gminę Trzebnicę.

Z art. 90t ust. 4 ustawy wynika bowiem jednoznacznie, że pomoc ma być udzielana dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania. Tym samym jedynym kryterium relewantnym dla oceny, czy uczeń mieści się w kręgu osób uprawnionych do otrzymania pomocy na warunkach określonych w ustawie jest pobieranie nauki na terenie danej jednostki

samorządu terytorialnego. Bez prawnego znaczenia jest to, jaki podmiot jest organem prowadzącym daną szkołę. Wprowadzenie takiego kryterium ma charakter dyskryminujący i stanowi rażąco modyfikację upoważnienia ustawowego. Wyłączenie z możliwości uzyskania pomocy tych uczniów, którzy pobierają naukę na terenie Gminy Trzebnica, jednak robią to w szkołach, dla których Gmina Trzebnica nie jest organem prowadzącym, jest zatem niedopuszczalne i stanowi istotne naruszenie prawa.

Jak już wskazano, obowiązkiem organu stanowiącego akt prawa miejscowego jest działanie na podstawie i w granicach upoważnienia ustawowego, a tym samym nie może on modyfikować norm, które upoważnienie to kształtują, zwłaszcza że dokonana modyfikacja prowadzi do naruszenia zasady równego traktowania przez władze publiczne (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP) oraz godzi w zasadę niedyskryminacji (art. 32 ust. 2 Konstytucji RP). Wprowadzenie nierелеwantnych warunków uzyskania pomocy przez ucznia, jakim jest prowadzenie jego szkoły przez konkretny podmiot obliгуje zatem do stwierdzenia nieważności przepisów, które zawierają dyskryminacyjne normy.

Jednocześnie, w kontekście stwierdzonych naruszeń, organ nadzoru zwraca uwagę, że sposób sformułowania tytułu uchwały, w którym wskazano, że uchwała dotyczy zasad udzielania Stypendium Burmistrza Gminy Trzebnica dla szczególnie uzdolnionych uczniów szkół prowadzonych przez samorząd gminny – może wprowadzać w błąd, co do zakresu podmiotowego uchwały. Niemniej, tytuł uchwały nie jest częścią normatywną uchwały w związku z czym organ nadzoru uznał za wystarczające stwierdzenie nieważności uchwały w zakresie określonym w sentencji rozstrzygnięcia.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzam jak na wstępie.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, którą należy wnieść za pośrednictwem organu nadzoru – Wojewody Dolnośląskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Wojewoda Dolnośląska

Anna Żabska